

שאלה 1

לפניכם קטע ובו פעלים מודגשים.

להלן הנחיות ועקרונות להקשבה מיטיבה:

- **רְכָּשׁוּ** מיומנויות המשקפות לדובר שדבריו **הוֹבְנוּ**.
- **נִסּוּ** ליצור קשר עין ו**הֶאָזְרוּ** בסבלנות עד שהדובר יסיים את דבריו.
- **הִבִּיעוּ** רגישות לדברים הנאמרים, ו**שִׁקְפוּ** את הדברים כדי ל**וֹדְא** שהם הובנו.
- אי אפשר להיות **נוֹכְחִים** באמת ולהקשיב ובו בזמן להתעסק בטלפון נייד.
- אם מישהו מספר לכם על הכאב שלו, אל **תִּזְדָּהוּ** עימו יותר מדי – אל תספרו על הכאב שלכם – כי במקום להתמקד בכאב שלו, אתם **מְטִים** את השיחה אליכם.
- בדיוק כפי שאתם מקצים זמן לספורט או לקריאה, **הַקְצוּ** זמן לתרגול הקשבה.

א. לפניכם טבלה, ובה שבעה מן הפעלים המודגשים בקטע. בטבלה נתחו את הפעלים, ציינו את השורש ואת הבניין של כל פועל.

הוֹבְנוּ - השורש: _____ הבניין: _____

הֶאָזְרוּ - השורש: _____ הבניין: _____

לְוֹדְא - השורש: _____ הבניין: _____

נוֹכְחִים - השורש: _____ הבניין: _____

תִּזְדָּהוּ - השורש: _____ הבניין: _____

מְטִים - השורש: _____ הבניין: _____

הַקְצוּ - השורש: _____ הבניין: _____

ב. ציינו את הזמן (הדרדך) המשותף לפעלים שלפניכם, על פי הקשרם בקטע:

רְכָּשׁוּ, נִסּוּ, הֶאָזְרוּ, הִבִּיעוּ, שִׁקְפוּ, הַקְצוּ

הזמן (הדרדך): _____

ג. לפניכם רשימת מילים:

הַתְנַיָּה, נְתוּנִים, מְתָנָה, הַמְתָּנָה, לְתַת, תְּלוּנָה

(1) מבין המילים שברשימה, הקיפו שלוש מילים הגזורות מאותו השורש.

(2) ציינו את השורש המשותף למילים שהקפתם. _____

שאלה 2

א. לפניכם משפטים ובהם מילים מודגשות:

- ליתוש יש **מְחֹשֵׁים** בראשו.
 - אנו **חֹשְׁשִׁים** להיות לא מובנים.
 - מערכת העצבים נקראת מערכת ה**חִישָׁה**.
 - ה**נְחֹשֶׁת** שלי הוא שהקבוצה שלנו תנצח.
 - האמבולנס צריך ל**הִחִישׁ** את הפצוע לבית החולים.
- (1) ציינו מעל כל מילה מודגשת את ה**שורש** שלה.

(2) מבין המילים המודגשות העתיקו שתי מילים שהן **שמות פעולה**, וציינו ליד כל אחת מהן את ה**בניין** שלה.

שם פעולה: _____ הבניין: _____
שם פעולה: _____ הבניין: _____

ב. לפניכם שני משפטים, ובהם שתי מילים מודגשות:

- התלמיד **נְחֹשֶׁת** בדעתו להצליח במבחן. _____
 - אם לא יקשיבו לדברינו, **נְחֹשֶׁת** אכזבה. _____
- ציינו ליד כל משפט את תפקיד האות נו"ן במילה המודגשת בו.

ג. לפניכם שלושה שמות עצם מודגשים. כתבו ליד כל אחד מהם **שם פועל** באותו ה**שורש**:

- **מְחַמָּאָה** – _____
- **מְחַאֵת** המונים – _____
- **מְחַיֵּאת** כף – _____

שאלה 3

א. לפניכם שני משפטים, ובהם שמות פעולה מודגשים:

I. אף על פי שההקשבה היא ההיבט החשוב ביותר בתקשורת, לעיתים אנו מתקשים להניח את **הסחות** הדעת בצד, לנהל שיחה ולהקשיב.

II. כשאנו עסוקים בהתנגחות הדדית, אנו מתבצרים איש-איש בדעותיו, וכל ניסיון להדבקות או לתקשורת נידון לכישלון.

(1) במשפט I ציינו מעל כל אחד משמות הפעולה המודגשים את המשקל שלו.

(2) ציינו את הבניין המשותף לכל שמות הפעולה המודגשים במשפט I. _____

(3) האם שני שמות הפעולה המודגשים במשפט II הם באותו משקל? נמקו את תשובתכם.

(4) מבין המילים שאינן מודגשות במשפטים I–II, העתיקו מילה הגזורה מכל אחד מן המשקלים שלפניכם:

קטלון: _____ תקטלת: _____

ב. לפניכם משפט ובו שלושה שמות פועל מודגשים:

• הקשבה מיטיבה נוסכת בדובר ביטחון המאפשר לו ל**בטא** את עצמו, ובכך ל**הפיר** טוב יותר את עצמו ול**השתנות**.

מעל כל שם פועל מודגש כתבו שם פעולה מאותו השורש בבניין פיעל.

ג. לפניכם משפטים, ובכל אחד מהם מודגש זוג מילים. בכל זוג הקיפו את המילה המתאימה להקשר המשפט:

• הילד **משיב** / **משיב** בהומור על השאלה.

• **המרת** / **המרת** את הפועל הפעיל בפועל סביל.

שאלה 4

א. לפניכם משפט, ובו מודגשות מילים:

• התחושה שלמילים שלכם יש משמעות, גורמת לכם להרגיש שאתם אנשים **מערכים**, **מובנים**, **אֶהוּדִים** ו**מוכלים**.

(1) ציינו מהו חלק הדיבור המשותף לכל המילים המודגשות. _____

(2) לפניכם שתיים מן המילים המודגשות. כתבו את צורת הפעיל של כל אחת מהן (שמרו על אותו הגוף והזמן):

אֶהוּדִים – _____

מוכלים – _____

ב. לפניכם קטע, ובו מודגשות מילים שנגזרו מצורות הבינוני של הפועל:

הקשבה **מיטיבה** עשויה להיות בעלת ערך רב הן **לדובר** הן להתפתחות השיחה. הקשבה כזאת נוסכת בדובר ביטחון ה**מאפשר** לו לבטא את עצמו. בעולם דיגיטלי קשה לנו לנהל שיח **ראוי**. התוצאה היא חילופי דברים **מקטעים** הפוגעים באיכותה של ההקשבה.

נתחו את צורות הבינוני המודגשות בקטע – ציינו את חלק הדיבור ואת הבניין של כל אחת מהן:

מיטיבה - חלק הדיבור: _____ הבניין: _____

דובר - חלק הדיבור: _____ הבניין: _____

מאפשר - חלק הדיבור: _____ הבניין: _____

ראוי - חלק הדיבור: _____ הבניין: _____

מקטעים - חלק הדיבור: _____ הבניין: _____

ג. לפניכם רשימת מילים מעולם בית הספר:

תלמידים, מאבטחת, מורים, מנהלן, מזכירה

(1) מבין המילים ברשימה הקיפו שתי מילים הגזורות באותו המשקל.

(2) מבין המילים ברשימה העתיקו את המילה היוצאת דופן מבחינת דרך התצורה, וציינו את דרך התצורה שלה:

המילה: _____ דרך התצורה שלה: _____

שאלה 5

א. לפניכם משפט, ובו שם פעולה מודגש:

לא כל שיחה היא הזדמנות לקידום עצמי או לאִזְכוּר הישגים.

(1) ציינו את השורש של שם הפעולה המודגש. _____

(2) ציינו את הבניין של שם הפעולה המודגש. _____

ב. לפניכם ארבע מילים:

קָרוֹב, מְזוּן, גְּדוֹל, כְּבוֹד

(1) הקיפו את המילה היוצאת דופן מבחינת המשקל.

(2) ציינו את המשקל המשותף לשלוש המילים האחרות. _____

ג. לפניכם ארבע מילים:

חִזוֹן, רְצוֹן, מְלוֹן, שְׁעוֹן

(1) הקיפו את המילה היוצאת דופן מבחינת דרך התצורה.

(2) ציינו את דרך התצורה של המילה היוצאת דופן. _____

ד. לפניכם ציטוטים של ילדים, ובהם מודגשות מילים שהמציאו הילדים:

• אימא וכרם חותכות ירקות לארוחה. כרם (בת שלוש): "אימא, אפשר את המְקֻלָּפוֹן?"

• אורי (בן שבע וחצי): "אימא, אני מרגיש לא טוב, אכלתי יותר מדי, אני חושב שיש לי כְּרֻסֶת."

• סהר (בן שבע): "סבא מילא לי אוויר באופניים. יש לו מְנַפְּחָה."

• עומר (בן ארבע): "אימא, שיחקתי כדורגל והייתי מְשֻׁרְקָאִי."

בחרו בשלוש מן המילים המודגשות שהמציאו הילדים. ציינו את דרך התצורה של כל אחת מן המילים שבחרתם, והסבירו אותה. בהסברכם התייחסו גם למשמעות הבסיסים, המשקלים או הצורנים.

(1) המילה: _____ דרך התצורה: _____ ההסבר: _____

(2) המילה: _____ דרך התצורה: _____ ההסבר: _____

(3) המילה: _____ דרך התצורה: _____ ההסבר: _____

שאלה 6

א. לפניכם קטע ובו פעלים מודגשים.

יש אנשים שמשתמשים ברשתות החברתיות כדי לְהִשְׁתַּעֲשֵׁעַ, ואחרים כדי לקבל חשיפה רחבה. הם מפרסמים תכנים שְׂמַעוֹרָרִים רגש, אך לא תמיד הם אמינים. הפצה מהירה של ידיעות מְמַצָּאות לצורך פרסום והמוֹצָאות מהקשרן עלולה לְהַקְשֹׁת עלינו לשפוט את אמינות המידע, ולכן עלינו להיות זהירים וביקורתיים יותר בנוגע לדעות שאנו מְבִיעִים.

בטבלה שלפניכם נתחו את הפעלים המודגשים בקטע – ציינו את השורש ואת הבניין של כל פועל.

הפועל	השורש	הבניין
לְהִשְׁתַּעֲשֵׁעַ		
שְׂמַעוֹרָרִים		
מְמַצָּאות		
מוֹצָאות		
לְהַקְשֹׁת		
מְבִיעִים		

ב. לפניכם שישה משפטים ובכל אחד מהם פועל מודגש.

- כולנו נְזַוְנִים מן המידע שבערוצי התקשורת.
- השפעה נוספת שאנו נְתוֹנִים לה היא הטיית האישוש.
- אנו נוֹטִים לצרוך מידע התומך בעמדותינו.
- מידע התואם את עמדותינו יִרְאָה לנו אמין יותר.
- לבינה המלאכותית נוֹסְפוֹת יכולות כל הזמן.
- טוב נעשה אם נִבְחַר בצד האחראי והשקול.

בטבלה שלפניכם מיינו את ששת הפעלים המודגשים על פי הבניין.

פעלים בבניין קל	פעלים בבניין נפעל

שאלה 7

א. לפניכם בדיחה משעשעת.

"מה, כרית, זאת את?" – "בטח, למה צפית?"

המילה **צפית** בבדיחה היא דרמשמעית, ומשמשת בו בזמן בשני חלקי דיבור שונים: פועל ושם עצם. נתחו את המילה בכל חלק דיבור על פי ההנחיות.

צפית – פועל – השורש: _____ הבניין: _____ הזמן: _____ הגוף: _____

צפית – שם עצם – הבסיס: _____ הצורן הסופי: _____ משמעות הצורן הסופי: _____

ב. לפניכם טבלה ובה משפטים שבהם שם פועל מודגש. מתחת לטבלה יש רשימת מילים.

השלימו את הטבלה: ציינו את הבניין של כל שם פועל, והעתיקו לכל שם פועל מילה מן הרשימה – הגזורה מאותו השורש ויש לה אותה המשמעות.

שם הפועל	הבניין	מילה מן הרשימה – מאותו השורש ובאותה המשמעות
אנו נהנים ל צפיות בסרטונים ברשת.		
רצוי ל צפיות לתגובה.		

רשימת המילים: ה**צפיה**, מ**צפה**, **צפיפות**, **צפייה**, **מצוף**

ג. מתוך רשימת המילים שבסעיף ב העתיקו שתי מילים הגזורות מן השורש צ-ו-ף.

_____ , _____

ד. לפניכם שני משפטים ובהם פעלים מודגשים.

• ה"פוסטים" ה**נקראים** ביותר **מוכיחים** כי רוב הזמן המשתמשים נמצאים ב"תיבת תהודה".

• הניסיון להעביר מידע חשוב **נדון** לכישלון.

לפניכם הפעלים המודגשים. ציינו ליד כל פועל סביל את צורת הפעיל שלו, וליד כל פועל פעיל את צורת הסביל שלו; שמרו על הגוף והזמן של כל פועל.

נקראים _____, **מוכיחים** _____, **נדון** _____

שאלה 8

א. לפניכם רשימת שמות במשקלי בעלי העיסוק :

הוֹרָה, נֶגֶן, אוֹפָה, מוֹרָה, קַבָּלָן

(1) הקיפו שני שמות הגזורים באותו המשקל.

(2) ציינו את המשקל המשותף לשני השמות שהקפתם. _____

ב. לפניכם רשימת מילים :

תְּפוּצָה, תְּפוּסָה, תְּבִהֵלָה, תְּעוּפָה

(1) הקיפו את המילה היוצאת דופן מבחינת תפקיד האות תי"ו.

(2) ציינו את תפקיד האות תי"ו במילה היוצאת דופן שהקפתם. _____

(3) ציינו את תפקיד האות תי"ו המשותף לשלוש המילים האחרות. _____

ג. לפניכם משפט ובו מילים מודגשות :

• הַתְּגוּבָן (טוקבקיסט) כתב תְּגוּבָּיִת (טוקבק) בַּתְּגוּבָּה על רְשוּמָה (פוסט).

(1) בטבלה שלפניכם מיינו את המילים המודגשות לשתי קבוצות לפי דרך התצורה.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי

(2) ציינו בטבלה ליד כל אחת מן המילים שנוצרו בדרך של שורש ומשקל – את השורש שלה.

ד. האקדמיה ללשון העברית פנתה אל הציבור כדי שיציע חלופות עבריות למילה "פּוֹדְקָאָסְט".

אחת ההצעות הייתה **שְׂדוּרָשֵׁת**, אבל בסופו של דבר ההצעה שהתקבלה היא המילה **הַסְּכָּת**.

(1) מהי דרך התצורה של המילה **שְׂדוּרָשֵׁת**? _____

(2) ציינו את השורש ואת המשקל של המילה **הַסְּכָּת**.

השורש : _____ המשקל : _____

שאלה 9

- א. לפניכם משפט ובו מילים מודגשות הגזרות מאותו השורש:
- בינה מלאכותית **יוצרת** היא כלי ה**מיצר** תוכן, והיא מאפשרת **יצירת** טקסטים, תמונות וסרטונים.
- (1) מעל כל אחת מן המילים המודגשות כתבו את חלק הדיבור שלה.
- (2) כתבו פועל הגזור מהשורש המשותף למילים המודגשות, והנוטה בבניין נפעל, בזמן בינוני, ביחיד.

- ב. לפניכם שני משפטים ובכל אחד מהם המילה "יצירתי" מודגשת.
- כתבו ליד כל משפט את משמעות הצורך הסופי במילה המודגשת בו.
- אני בחור **יצירתי**. _____ **יצירתי** זכתה לביקורות חיוביות. _____
- ג. לפניכם משפט ובו מילים מוגדלות שהצורנים הסופיים בהן מודגשים:
- בימינו מהדורות החדשות המרכזיות המשודרות בערוצי הטלוויזיה בשעות הערב עדיין זוכות לפופולריות רבה.

השלימו את המשפטים שלפניכם.

מבין המילים המוגדלות המילה היוצאת דופן מבחינת משמעות הצורך הסופי המודגש היא _____, ומשמעות הצורך הסופי במילה זו היא _____.

המשמעות המשותפת לצורנים הסופיים המודגשים במילים האחרות היא _____.

- ד. לפניכם ארבעה משפטים ובהם המילה "עוקבים" מודגשת:
- המספרים 28 ו-29 הם מספרים **עוקבים**.
 - למשרד החינוך יש יותר מ-43 אלף **עוקבים** באינסטגרם.
 - אם אינכם **עוקבים** אחר ההנחיות, אתם עלולים לטעות.
 - מחאת ה**עוקבים** הצליחה, והאומן הסיר את הידיעה השקרית.

- (1) הקיפו את שני המשפטים שבהם המילה "עוקבים" היא באותו חלק דיבור.
- (2) ציינו את חלק הדיבור המשותף למילה "עוקבים" במשפטים שהקפתם. _____

- ה. לפניכם משפט ובו שתי מילים מודגשות, אך רק אחת מהן מתאימה להקשר המשפט:
- אנו **מתקשרים** / **מתקשרים** כיום באמצעות הודעות כתובות או קוליות ולעיתים באמצעות אימוג'ים.

- (1) הקיפו את המילה המודגשת המתאימה להקשר המשפט.
- (2) ציינו את השורש ואת הבניין של כל אחת מן המילים המודגשות.
- מתקשרים** השורש: _____ הבניין: _____ **מתקשרים** השורש: _____ הבניין: _____

שאלה 10

א. לפניכם רשימה של צירופי מילים:

• **דְּעָה נְפוּצָה**

• **הִטִּית חֲשִׁיבָה**

• **אֶתֶר יְעוּדִי**

• **תְּגוּבָה תִּקְיָה**

• **הַמְּנֵעוֹת מִשְׁתוֹף**

(1) – העתיקו את שני הצירופים שבכל אחד מהם שתי המילים הן שמות פעולה.

– בצירופים שהעתיקתם, ציינו מעל כל שם פעולה את הבניין שלו.

הצירוף: _____, הצירוף: _____

(2) שלושת הצירופים האחרים בנויים משם עצם ומשם תואר.

– העתיקו את הצירוף ששם התואר בו גזור מצורת בינוני.

– ציינו את הבניין של צורת הבינוני.

– העתיקו את הצירוף ששם התואר בו נוצר בדרך של בסיס וצורן סופי.

ב. לפניכם שני משפטים ובכל אחד מהם המילה "ארגון" מודגשת:

• אחת ההמלצות בכתיבת סקירה היא **אָרְגוֹן** המידע בתוך טבלה.

• פניתי ל**אָרְגוֹן** העובדים כדי לבדוק את תנאי ההעסקה שלי.

(1) המילה "ארגון" נוטה במשקל שם פעולה, אך רק באחד מן המשפטים היא מבטאת פעולה. הקיפו את

המילה "ארגון" במשפט זה.

(2) ציינו את השורש ואת הבניין של המילה אָרְגוֹן.

השורש: _____ הבניין: _____

ג. לפניכם שני צירופים ובהם מילים מודגשות:

• **צְרִיכָה** אחראית של מידע _____

• ידיעה **אֲמִינָה** _____

ציינו ליד כל צירוף את המשקל של המילה המודגשת בו.

שאלה 11

א. לפניכם קטע, ובו פעלים מודגשים.

הגישה ה**קְרוּיָה** "תקינות פוליטית" **נוֹעֵדָה** להבטיח התנהגות מנומסת. תומכיה מניחים כי אם נשנה את דרכי ההתבטאות, ישתנו גם המחשבות והתחושות שלנו. הנחה זו מעולם לא **אֲשָׁפָה** ולא ה**וִיכָחָה** בשום מחקר. לדעת המתנגדים, כללי התקינות הפוליטית מונעים מאנשים ל**הִבְיַע** את דעותיהם בחופשיות. לכן רבים **מִתְקוֹמְמִים** על כללים אלה. הם אינם **מְעַנְיָנִים** שיכפו עליהם לומר דברים שהם אינם מאמינים בהם.

בטבלה שלפניכם נתחו את הפעלים המודגשים בקטע – ציינו את ה**שורש** ואת ה**בניין** של כל פועל.

הפועל	השורש	הבניין
קְרוּיָה		
נוֹעֵדָה		
אֲשָׁפָה		
הוִיכָחָה		
לְהִבְיַע		
מִתְקוֹמְמִים		
מְעַנְיָנִים		

ב. לפניכם רשימת מילים:

נְפִילָה, אֶפְלָיָה, פְּלִיאָה, לְהַפְלוֹת, מַפְלָה, מַפְלָה

(1) הקיפו את שלוש המילים הגזורות מאותו ה**שורש**.

(2) ציינו את ה**שורש** המשותף למילים שהקפתם.

שאלה 12

א. לפניכם משפטים, ובהם פעלים ושמות מודגשים.

– התקינות הפוליטית ה**זבילה** לשינוי בדרכי ההתבטאות.

– בביקור בעכו כדאי לשלב **בלוי** בעיר העתיקה.

– ביקשנו מן השכן להשקות את הצמחים כדי שלא י**בלו** בהיעדרנו.

– בעל המלון דיווח על הרס של ציוד ועל **בלאי** גבוה מן הרגיל.

– יש לצקת את ה**בלילה** אל תבנית העוגה.

(1) ציינו מעל כל מילה מודגשת את השורש שלה.

(2) מבין המילים המודגשות העתיקו את שני הפעלים, וציינו את הבניין של כל אחד מהם.

הפועל: _____ הבניין: _____

הפועל: _____ הבניין: _____

ב. לפניכם משפט, ובו שתי מילים מודגשות.

אל ת**קני**(1) מוצר שאינו ת**קני**(2).

השלימו את שני המשפטים שלפניכם.

• המילה ת**קני**(1) גזורה מן השורש _____ ונוטה בבניין _____ ובגוף _____.

• המילה ת**קני**(2) נוצרה בדרך של בסיס וצורן סופי, מן הבסיס _____

ומן הצורן הסופי _____, שמשמעותו _____.

ג. לפניכם בדיחה משעשעת.

”סליחה, האוטובוס הזה ישיר?” – “בשבילך הוא גם ישיר וגם ירקוד.”

המילה י**שיר** משמשת בבדיחה גם בתפקיד שם תואר וגם בתפקיד פועל. השלימו את הטבלה שלפניכם.

השורש	המשקל	המילה י שיר בתפקיד שם תואר
השורש	הבניין	המילה י שיר בתפקיד פועל

שאלה 13

א. לפניכם קטע, ובו שמות פעולה מודגשים.

התקינות הפוליטית מציעה **הַמְרָה** של מילים קיימות במילות תחליף שיוצרות **הַבְדֵּל** במשמעות הנלווית. **הַתְּפִתְחוּת** של התקינות הפוליטית החלה בעקבות ניסיון **קְדוּם** השוויון ו**קְבֻלַּת** האחר, אולם יש הטוענים שהיא הביאה ל**הַעֲלָמוֹת** הַכְּנוּת בשיח.

העתיקו מן הקטע שני זוגות של שמות פעולה, שבכל זוג השמות יהיו באותו הבניין, וציינו את הבניין המשותף לשמות בכל זוג.

זוג 1: _____, _____ הבניין המשותף: _____
זוג 2: _____, _____ הבניין המשותף: _____

ב. לעיתים הפועל ושם הפעולה שלו אינם באותו הבניין. לפניכם ארבעה זוגות של פעלים ושמות פעולה.

(1) הקיפו את הזוג שבו הפועל ושם הפעולה אינם באותו הבניין.

הַסִּיק – **הַסֵּק** **נִשְׁנָה** – **הַשְּׁנוּת**

צָוָה – **צִוְיָה** **עָסַק** – **עִסוּק**

(2) כתבו מעל שאר הזוגות את הבניין המשותף לפועל ולשם הפעולה.

ג. לפניכם שמות בצורת הרבים:

פְּסָלוֹנִים, עֲקָרוֹנוֹת, פְּזֻמוֹנִים, סְרֻטוֹנִים, זְכָרוֹנוֹת

בטבלה שלפניכם מיינו את השמות על פי צורת היחיד.

בסיס וצורן סופי	שורש ומשקל	
	משקל קטלון	משקל קטלון

ד. לפניכם שני משפטים, ובכל אחד מהם זוג מילים מודגשות. בכל משפט הקיפו את המילה המודגשת המתאימה.

• המנחה **הַשְּׁיָרָה** / **הַיְשִׁיָרָה** מבט אל המצלמה והודיעה על תחילת התוכנית.

• חניכי תנועת הנוער **הוֹתִירוּ** / **הִתִּירוּ** שטח נקי בסיום הפעולה.

שאלה 14

א. לפניכם משפטים, ובהם מילים מודגשות.

- התקינות הפוליטית מסרבלת את השפה ו**מְבִיאָה** לתוצאות מגוחכות.
 - במחקר על תקינות פוליטית הובא **נְתוּן** מפתיע מאוד.
 - אנשים שאכפת להם משוויון חברתי **מְבִטְאִים** באופן לא **מוֹדָע** יחס שלילי כלפי אחרים.
- (1) ליד כל אחת מן המילים שלפניכם ציינו שם פועל מאותו השורש ובאותו הבניין.

מְבִיאָה – _____

נְתוּן – _____

מְבִטְאִים – _____

(2) ליד כל אחת מן המילים שלפניכם ציינו את חלק הדיבור שהיא שייכת אליו על פי המשפטים לעיל.

נְתוּן – _____ מְבִטְאִים – _____ מוֹדָע – _____

ב. לפניכם רשימת שמות:

מְקַפֵּיא, מְאֹרֵר, מְגַבֵּת, מְדִיחַ, שׁוֹאֵב (אבק)

(1) העתיקו את השם שאינו בצורת הבנינוני, וציינו את משקלו.

השם: _____ המשקל: _____

(2) העתיקו שני שמות הגזורים באותו המשקל, וציינו את המשקל המשותף להם.

שני השמות: _____ המשקל המשותף: _____

ג. לפניכם ארבעה שמות:

מְהוּת, שְׂרוּת, שְׂטוּת, טְעוּת

הקיפו את השם יוצא הדופן מבחינת דרך התצורה.

ד. לפניכם רשימת שמות, ובכל אחד מהם האות אל"ף מודגשת:

שְׂגִיאָה, מְחָאָה, הֶחְטָאָה, הַלְוָאָה, בְּרִיאָה, תְּחִלּוּאָה, הַמְצָאָה

הקיפו את שלושת השמות שבהם האות אל"ף שייכת לשורש של המילה.

שאלה 15

א. לפניכם ארבעה שמות:

מְנַעַד, מְנַזֵּר, מְעַמָּד, מְפַגֵּן

(1) הקיפו את השם יוצא הדופן מבחינת דרך התצורה.

(2) ציינו את דרך התצורה של השם יוצא הדופן. _____

ב. לפניכם ארבעה שמות שנוצרו בדרך של בסיס וצורן סופי:

שְׂאֵלוֹן, תְּשׁוּבוֹן, מוֹעֵדוֹן, חִידוֹן

(1) הקיפו את השם יוצא הדופן מבחינת משמעות הצורן הסופי.

(2) ציינו את משמעות הצורן הסופי המשותפת לשמות האחרים. _____

ג. לפניכם משפט, ובו שלוש מילים מודגשות:

גישת ה**תְּקִינּוֹת** ה**פּוֹלִיטִית** יצרה כללים הקובעים אילו מילים אינן **תְּקִינּוֹת** פוליטית.

ציינו ליד כל אחת מן המילים שלפניכם את משמעות הצורן הסופי המודגש בה.

תְּקִינּוֹת: _____ **פּוֹלִיטִית:** _____ **תְּקִינּוֹת:** _____

ד. (1) לפניכם רשימת שמות:

תִּיכוֹנִיסָט, פְּרִסוּמַאי, סוֹלֵן, פִּיזִיקַאי, מְשֻׁפָּטוֹן

מיינו את השמות בטבלה שלפניכם.

בסיס עברי וצורן סופי עברי	בסיס עברי וצורן סופי לועזי	בסיס לועזי וצורן סופי עברי

(2) השם ה**תִּנְנִי** **כִּי** דניאל נעשה נפוץ בשנים האחרונות.

מה מיוחד בבסיס של המילה **תִּנְנִי** **כִּי**?

ה. לפניכם רשימה של בעלי מקצוע שתפקידם אחזקה והפעלה במוסדות:

שְׂרָת, גַּבַּאי, תְּחִזּוּקַאי, שְׂמֵשׁ

(1) הקיפו את השם יוצא הדופן מבחינת דרך התצורה.

(2) ציינו את דרך התצורה של השם יוצא הדופן. _____

(3) כיום בגלל התקינות הפוליטית הוחלפה המילה "שְׂרָת" בצירוף "אב בית".

מדוע, לדעתכם, נמנעים כיום מן השימוש במילה "שְׂרָת"?

שאלה 16

לפניכם קטע ובו פעלים מודגשים.

בדורנו **חָלוּ** שינויים בתחום הטכנולוגיה ו**הִשְׁגוּ** הישגים פורצי דרך. החידושים הטכנולוגיים לא תמיד מוכרים (**מְפָרִים**) לאדם הזקן, ולרוב הוא אינו **מוֹדֵעַ** לתועלת שהוא יכול **לְהַפִּיק** מהם. אף על פי כן אופק חייו לא **הִצְטַמְצַם**, להפך הוא התרחב בשל ניסיון החיים והידע הרב שצבר במשך חייו. בזכות תבונתו וניסיונו הוא **נַעֲשֶׂה** דגם לחיקוי עבור אנשים אשר **מְצוּיִים** בקרבתו.

א. השלימו את הטבלה שלפניכם. ציינו את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים המודגשים.

הפועל	השורש	הבניין
חָלוּ		
הִשְׁגוּ		
מוֹדֵעַ		
לְהַפִּיק		
הִצְטַמְצַם		
נַעֲשֶׂה		
מְצוּיִים		

ב.

- (1) מן השורש של הפועל **מְפָרִים** כתבו פועל בבניין התפעל. _____
- (2) מן השורש של הפועל **נַעֲשֶׂה** כתבו צורת בינוני פעול בבניין קל. _____
- (3) מן השורש של המילה **יָדַע** כתבו פועל בבניין קל בצורת ציווי נוכח. _____
- (4) מן השורש של המילה **תְּבוּנָה** כתבו שם תואר בבניין נפעל. _____

שאלה 17

לפניכם משפטים ובהם שמות מודגשים.

• **הַזְדַּקְנוּת** היא תהליך טבעי.

• **שִׁיחָה** עם אדם מבוגר יכולה להביא לפעמים ל**הַצְלָת** חיים.

• **בְּטוּיִי** חיבה של מבוגרים נעימים לשומע.

• חייבים למנוע **הַשְׁנוּת** מקרים שבהם קשישים נמנעים מ**מַפְנִיָּה** לאחרים בבקשת עזרה.

• ראוי שזקנים בימינו לא יחושו **נְחִיתוּת** לעומת אחרים.

א. כתבו את השורש של כל אחת מן המילים האלה:

_____ **הַצְלָה** _____ **שִׁיחָה** _____ **הַשְׁנוּת** _____

ב. לפניכם שלוש מילים: **הַזְדַּקְנוּת**, **נְחִיתוּת**, **הַשְׁנוּת**.

(1) הקיפו את המילה שאינה שם פעולה.

(2) העתיקו את שתי המילים שלא הקפתם, וכתבו ליד כל אחת מהן את הבניין שלה ואת המשקל שלה.

המילה: _____ הבניין: _____ המשקל: _____

המילה: _____ הבניין: _____ המשקל: _____

ג. העתיקו מן המילים המודגשות במשפטים שבראש השאלה שני שמות פעולה מאותו הבניין, וציינו את המשקל המשותף שלהם.

המילים: _____, _____ המשקל: _____

ד. כתבו שם עצם במשקל **קְטָלוֹן** מן השורש של המילה **בְּטוּי**. _____

ה. לפניכם שני משפטים, ובהם פעלים מודגשים.

• הצעירים **מְנַחִים** על ידי זקני המשפחה.

• הצעות להעלאת גיל הפרישה **מוֹנְחוֹת** על שולחן הדיונים של הוועדה.

כתבו את השורש ואת הבניין של כל אחת מן המילים המודגשות.

מְנַחִים – השורש: _____ הבניין: _____

מוֹנְחוֹת – השורש: _____ הבניין: _____

שאלה 18

לפניכם רשימת שמות:

תְּשׁוּבוֹן, הַשְּׁתִּיכּוֹת, תְּמַהוֹן, תְּפֹאוֹרָן, עֲדִיפוֹת, הַתְּנִיָּה, תְּנֹאֵי

א. מיינו את המילים בטבלה שלפניכם לפי דרכי התצורה.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי

ב. בעמודה של שורש ומשקל בכל מילה שיש בה תי"ו שורשית, הקיפו רק את האות תי"ו השורשית.

ג. בעמודה של בסיס וצורן סופי כתבו ליד כל מילה את משמעות הצורן הסופי שלה.

ד. לפניכם שני משפטים ובכל אחד מהם מודגשת המילה "מחשבת"י".

כתבו ליד כל משפט את משמעות הצורן הסופי במילה "מחשבת"י".

• קריאת המאמרים עוררה את מְחַשְׁבְּתִי.

• הדיון על המאמר דרש מן המשתתפים מאמץ מְחַשְׁבְּתִי.

שאלה 19

א. לפניכם קטע, ובו מודגשות מילים שנגזרו מצורת הבינוני.

בימינו רווחת התפיסה ש"העולם שייך לצעירים". לכן מאמץ של **מבוגרים** להיראות צעירים הוא תופעה **נפוצה**. אולם למעשה זהו מאמץ **מיותר** כי מראה מבוגר אינו בהכרח מראה **מגונה**.

כתבו מעל כל מילה מודגשת את חלק הדיבור שלה.

ב. לפניכם משפט:

מַעֲלָה יש בה בזקנה, ואין סיבה להסתירה.

(1) כתבו את חלק הדיבור ואת השורש של המילה **מַעֲלָה** במשפט זה.

חלק הדיבור: _____ השורש: _____

(2) בהקשר אחר המילה **מַעֲלָה** יכולה לשמש גם חלק דיבור אחר. מהו חלק הדיבור? _____

(3) לפניכם משפט נוסף: היא **מַעֲלָה** בתפקידה.

כתבו את השורש ואת הבניין של המילה "מַעֲלָה" במשפט זה.

השורש: _____ הבניין: _____

ג. לפניכם רשימת מילים:

הַתְעַלּוּת, עֲלִיזוֹנוֹת, עֲלִיָּה, עֲלוּי, מַעֲלָה

(1) העתיקו את המילה היוצאת דופן מבחינת דרך התצורה, וכתבו את דרך התצורה שלה.

(2) העתיקו את המילה היוצאת דופן מבחינת חלק הדיבור, וכתבו את חלק הדיבור שלה.

ד. לפניכם שני צירופים ובהם מודגשות מילים.

דְּרִיֶּשֶׁה תקיפה _____

צורה גְּמִיֶּשֶׁה _____

ציינו ליד כל צירוף את המשקל של המילה המודגשת בו.

שאלה 20

א. (1) לפניכם שלושה צירופים, ובהם שמות תואר מודגשים שנוצרו בדרך של בסיס וצורן סופי.

לבוש **עֲדָכְנִי**, דיון **עֶקְרוֹנִי**, ערך **מְלוֹנִי**

כתבו מהי דרך התצורה של **הבסיס** של כל אחד משמות התואר המודגשים.

עֲדָכְנִי – _____

עֶקְרוֹנִי – _____

מְלוֹנִי – _____

(2) לפניכם צירוף נוסף: פיתוח **טְכְנֹלוֹגִי**.

במה שונה הבסיס של המילה טכנולוגי משאר הבסיסים של המילים שבתת-סעיף א(1)?

ב. לפניכם שני פעלים: **גְבִיתִי**, **גְבַהְתִּי**. כתבו לכל פועל את שם הפועל שלו.

גְבִיתִי _____ גְבַהְתִּי _____

מן השורש של הפועל **גְבִיתִי** כתבו בעל מקצוע במשקל קָטַל. _____

מן השורש של הפועל **גְבַהְתִּי** כתבו שם פעולה בבניין הפעיל. _____

ג. לפניכם משפט:

באמצעות ה**מְגִבָּה** אפשר להרים ציוד כבד.

– מהו השורש של המילה **מְגִבָּה**? _____

– מהו המשקל של המילה **מְגִבָּה**? _____ – מהי משמעות המשקל? _____

ד. לפניכם רשימת מילים:

הוֹרָה, מְבַקֵּר, אוֹפָה, מוֹרָה, פֶּקַח

(1) הקיפו שתי מילים הגזורות מאותו המשקל.

(2) ציינו את המשקל המשותף לשתי המילים שהקפתם. _____

ה. לפניכם משפט ובו שתי מילים מודגשות מחידושי האקדמיה ללשון העברית.

ברשות המקומית מינו יועץ לענייני אזרחים ותיקים שתפקידו למנוע **גִילְנוּת**, כלומר למנוע יחס מפלה כלפי אזרחים על רקע גילם, וכן לדאוג ל**שְׁלוֹמוֹת** של המבוגרים, כלומר לרווחה הגופנית, הנפשית והחברתית שלהם.

כתבו מהי דרך התצורה המשותפת לשתי המילים המודגשות. _____

שאלה 21

לפניכם קטע ובו פעלים מודגשים.

האדם הפרפקציוניסט **מוֹדָא** מראש שיש באפשרותו להשיג תוצאה מושלמת בביצוע המשימה. אם הוא **מְגַלָּה** שהנתונים אינם מאפשרים תוצאה כזאת, הוא מעדיף להימנע מלגשת למשימה. ההתנהלות שלו **נְזוּנָה** מן המחשבה שאין להיכשל, ולכן הוא אינו **מוֹכֵן לְהִסְתַּכֵּן**, אם אינו **מְשַׁכְּנֵעַ** שהוא יכול להתמודד עם כל בעיה שתצוץ.

א. כתבו את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים המודגשים.

מוֹדָא - השורש: _____ הבניין: _____

מְגַלָּה - השורש: _____ הבניין: _____

נְזוּנָה - השורש: _____ הבניין: _____

מוֹכֵן - השורש: _____ הבניין: _____

לְהִסְתַּכֵּן - השורש: _____ הבניין: _____

מְשַׁכְּנֵעַ - השורש: _____ הבניין: _____

ב. מן המילים שאינן מודגשות בקטע העתיקו שלושה פעלים/שמות פועל בבניין קל, וכתבו ליד כל אחד מהם את השורש שלו.

_____	_____
_____	_____
_____	_____

שאלה 22

א. לפניכם קטע ובו מודגשים שמות פועל.

אין זה נכון לשאוף **לְהַדְמוּת** לזולת. על האדם לשאוף **לְעֵלוֹת** למדרגה גבוהה יותר ולבטוח כי יש לו הכוחות **לְהִתְרוֹמֵם** מעבר למדרגתו הנוכחית. הוא צריך לשאוף **לְהוֹצִיא** אל הפועל את כוחותיו הייחודיים.

ליד כל שם פועל כתבו שם פעולה מאותו השורש אך בבניין אחר לפי ההוראות:

לְהַדְמוּת – שם פעולה בבניין **פיעל**: _____

לְעֵלוֹת – שם פעולה בבניין **התפעל**: _____

לְהִתְרוֹמֵם – שם פעולה בבניין **הפעיל**: _____

לְהוֹצִיא – שם פעולה בבניין **קל**: _____

ב. לפניכם רשימת מילים:

יְכָלֶת, תְּכוּלָה (של התיק), כְּלִיוֹן, הִכָּלָה, הַאֲכָלָה

(1) הקיפו שתי מילים שהשורש שלהן **זחה**, וכתבו את השורש שלהן. _____

(2) מן השורש של המילים שהקפתם, כתבו **שם פועל** בבניין **הפעיל**. _____

ג. לפניכם משפט, ובו פועל מודגש.

כדי להשיג את היעדים, **נִדְבַק** במטרות שהצבנו לעצמנו.

(1) כתבו את השורש, הגוף, הזמן והבניין של הפועל המודגש.

השורש: _____ הגוף: _____ הזמן: _____ הבניין: _____

מן השורש של הפועל המודגש, כתבו פועל בזמן **הווה באותו הגוף ובאותו הבניין**. _____

(2) לפניכם משפט ובו הפועל "נדבק" במשמעות שונה:

התלמיד **נִדְבַק** במחלה.

במה **שונה** הפועל במשפט זה מן הפועל המודגש במשפט שבראש השאלה? הקיפו את

התשובות הנכונות: שורש, בניין, זמן, גוף.

שאלה 23

א. לפניכם רשימה של שמות פעולה:

הַגִּירָה, הַנְּפָה, כְּבוּשׁ, הַמְּנַעוֹת

לעיתים פעלים ושמות הפעולה שלהם נוטים בבניינים שונים. העתיקו שני שמות פעולה שנוטים בבניין שונה מן הבניין של הפועל, וכתבו ליד כל שם פעולה את הבניין של הפועל שלו.

שם הפעולה: _____ הבניין של הפועל: _____

שם הפעולה: _____ הבניין של הפועל: _____

ב. (1) לפניכם משפט ובו מילה מודגשת:

במקרים רבים ה**מְנַיֵעַ** של הפרפקציוניסטים הוא הצורך שלהם לקבל אישור חיצוני לערך שלהם.

לפניכם רשימת מילים: **מְנַוֵּעַ, תְּנוּעָה, הַמְּנַעוֹת, הַנְּעָה, הַעָנוֹת**
הקיפו שלוש מילים שהשורש שלהן זהה לשורש של המילה **מְנַיֵעַ** המודגשת במשפט.
כתבו את השורש המשותף. _____

(2) לפניכם שני משפטים נוספים, ובהם מודגשת המילה **מְנַיֵעָה**:

1. המטרה של חיסונים היא **מְנַיֵעָה** של מחלות.

2. החתירה אל השלמות **מְנַיֵעָה** אותנו להמשיך לפעול.

הקיפו את המשפט שבו המילה "מניעה" היא מאותו השורש של המילים שהקפתם בתת-סעיף ב(1).

כתבו את השורש של המילה "מניעה" במשפט שלא הקפתם. _____

ג. לפניכם רשימת שמות מודגשים שנוצרו בדרך של שורש ומשקל:

מְרַפְּאָה בעיסוק, מְנַחַת הורים, מְתַכַּנְּתָה, מְשׁוֹרְרָה

(1) הקיפו את השם היוצא דופן מבחינת המשקל.

(2) ציינו את המשקל של השם שהקפתם. _____

(3) כתבו את המשמעות המשותפת למשקלים של כל השמות. _____

(4) לפניכם שם נוסף באותה המשמעות: **תְּזוּנָאִית**.

האם אפשר לצרף את השם **תְּזוּנָאִית** לרשימת השמות שבראש השאלה? נמקו את תשובתכם במונחים לשוניים. _____

שאלה 24

א. לפניכם משפטים ובהם מודגשים פעלים :

• **הָאֵר** עינינו בתורתך.

• **הִדָּר** במצוות ככל שתוכל.

• **הִשִּׁג** את היעדים שאתה קובע לעצמך.

(1) העתיקו את הפועל היוצא דופן מבחינת תפקיד האות ה"א. _____

ציינו את תפקידה של האות ה"א בפועל זה. _____

כתבו את השורש של כל אחד מן הפעלים האחרים :

הפועל : _____ השורש : _____

הפועל : _____ השורש : _____

(2) מה משותף לכל הפעלים המודגשים מבחינת הזמן (הדרך)? _____

(3) לפניכם משפט דו־משמעי מבחינת הזמן (הדרך) של הפועל המודגש :

הוֹדִיעוּ לנו מראש על שינויים במשימה.

כתבו את שתי האפשרויות לניתוח הפועל המודגש מבחינת הזמן/הדרך והגוף :

אפשרות 1 : הזמן (הדרך) : _____ הגוף : _____

אפשרות 2 : הזמן (הדרך) : _____ הגוף : _____

(4) מן השורש של הפועל **הוֹדִיעוּ** כתבו שם עצם במשקל **תַּקְטִּלָּה** : _____

ב. למילים הלועזיות "פרפקציוניזם" ו"פרפקציוניסט" הוצעו חלופות עבריות :

שְׁלִמוֹתָן, שְׁלִמוֹתָנוֹת

(1) לכל אחת מן החלופות העבריות כתבו את המילה הלועזית שמתאימה לה :

שְׁלִמוֹתָן – _____

שְׁלִמוֹתָנוֹת – _____

(2) הסבירו במונחים לשוניים את קביעתכם בנוגע לכל אחת מן המילים.

שאלה 25

לפניכם קטע ובו שמות תואר מודגשים:

לפרפקציוניסט יש ציפיות **גבוהות**, אך לעיתים מתברר שהן **מוגזמות** ואינן **מציאותיות**.
אצל הפרפקציוניסט השאיפה ה**בריאה** להצליח נהפכת לצורך במושלמות. אולם נראה
שדווקא מי ש**מוכן** לפעול גם כאשר הוא יודע שהתוצאה ה**מושלמת** ה**מצופה** אינה
מובטחת, יצליח הרבה יותר ממי שיושב חסר מעשה ומצפה לתוצאה ה**מיוחלת** שאולי לא
תגיע לעולם.

א. (1) מבין שמות התואר המודגשים, העתיקו שני שמות תואר בצורת הבינוני מבניינים
שונים, וכתבו את הבניין של כל אחד מהם:

שם התואר: _____ הבניין: _____

שם התואר: _____ הבניין: _____

(2) כתבו מה משותף לצורות הבינוני שצינתם מבחינת משמעות הבניין. _____

ב. מבין שמות התואר המודגשים שאינם צורות בינוני:

(1) העתיקו שני שמות תואר שנוצרו בדרך של שורש ומשקל. כתבו ליד כל אחד מהם את
המשקל שלו:

שם התואר: _____ המשקל: _____

שם התואר: _____ המשקל: _____

(2) העתיקו שם תואר אחד שיש לו שני צורנים סופיים. _____

כתבו כל אחד מן הצורנים הסופיים בשם התואר שהעקתם, וציינו את המשמעות של כל
צורן סופי:

צורן 1: _____ משמעות הצורן: _____

צורן 2: _____ משמעות הצורן: _____

ג. לפניכם צירוף מילים: **תוֹצָאָה צְפוּיָה**

כתבו את השורש ואת חלק הדיבור של כל אחת מן המילים המודגשות:

תוֹצָאָה – השורש: _____ חלק הדיבור: _____

צְפוּיָה – השורש: _____ חלק הדיבור: _____

ד. מן השורש של המילה "צְפוּיָה" כתבו שם עצם במשקל המקומות. _____

פתרון בחינות הבגרות מערכת הצורות עברית במחשבה תחילה

שאלה 4

א.

- (1) תואר
- (2) אורחים, מכלים

ב.

מיטיבה – תואר, הפעיל.
 דובר – שם עצם, קל / פעל.
 מאפשר – פועל, פיעל.
 ראוי – תואר, קל / פעל.
 מקוטעים – תואר, פועל.

ג.

- (1) מורים, מזכירה
- (2) מנהלן, בסיס וצורן סופי.

שאלה 5

א.

- (1) א-ז-כ-ר
- (2) פיעל

ב.

- (1) מוזן
- (2) קטול

ג.

- (1) שיען
- (2) בסיס וצורן סופי

ד.

מקלפן – דרך התצורה: בסיס וצורן סופי.
 הסבר: המילה מורכבת מן הבסיס "מקלפ", שמשקלו מציין מכשיריים ומן הצורן ון המציין הקטנה.
 או: דרך התצורה: הלחם בסיסים. הסבר: המילה מורכבת משני הבסיסים מקלף ומלפפן.
 קרסת – דרך התצורה: שורש ומשקל.
 הסבר: השורש כ-ר-ס כמו במילה כרס, במשקל קטולת, משקל המציין מתלות.
 מנפחה – דרך התצורה: שורש ומשקל.
 הסבר: השורש נ-פ-ח כמו בפועל לנפח, במשקל מקטלה, משקל המציין מכשירים.
 משרוקאי – דרך התצורה: בסיס וצורן סופי.
 הסבר: המילה מורכבת מן הבסיס "משרוקי" ומן הצורן אי המציין בעל מקצוע.

פתרון בחינות הבגרות מערכת הצורות עברית במחשבה תחילה

שאלה 1

א.

הובנו: בי-דן, הופעל
 המאור: א-ז-ר, נפעל
 לורא: ו-ד-א, פיעל
 נוכחים: נ-כ-ח, קל / פעל
 תדחה: ז-ח-ל, התפעל
 מפים: נ-ט-ג, הפעיל
 מקצו: ק-צ-ג, הפעיל

ב. ציווי

- ג. (1) נתונים, מתנה, לתת
- (2) כ-ת-ן

שאלה 2

א.

(1)

מחושבים: ח-ו-ש
 חוששים: ח-ש-ש

חשה: ח-ו-ש

ניחש: נ-ח-ש

להחיש: ח-ו-ש

(2)

שם פעולה: חשה, הבניין: קל / פעל
 שם פעולה: ניחש, הבניין: פיעל

ב.

התלמיד נחש בדעתו להצליח במבחן – הנויך שורשית.
 אם לא יקשיבו לדבריו, נחוש אכזבה – הנויך היא מוספית לציון גוף ראשון רבים בזמן עתיד.

ג.

- מתמאה – להחמיא
- מחאת המונים – למחות
- מחיאת כף – למחוא

שאלה 3

א.

(1)

הקטבה – מקטלה

היבט – מקטל

הסחות – מקטלה

(2) בניין הפעיל

(3) לא

נימוק: המילה התגוננת במשקל התקטלות, ואילו המילה הידברות במשקל הקטלות.
 או: המילה התגוננת (במשקל שם פעולה) בניין התפעל, ואילו המילה הידברות (במשקל שם פעולה)

בבניין נפעל.

(4) קיטולן – ניסיון / כישולן; תקטלת – תקשורת

ג. לבטא – ביטוי, להכיר – ניכור, להשתנות – שינוי.

ד.

הילד משיב / בחומר על השאלה.

פתרון בחינות הברגרות מערכת הצורות עברית במחשבה תחילה

• הפקרת / הפקרת את הפועל הפעיל בפועל סביל.

שאלה 9

א.

- (1) בניה מלאכותית יוצרת (שם תואר) היא כלי המיצר (פועל) תוכן, והיא מאפשרת יצירת (שם עצם) טקסטים, תמונות וסרטונים.
- (2) נוצר

ב.

- אני בחור יצירתי. – שם תואר
- יצירתי זכתה לביקורת חיוביות. – שייכות / כינוי קניין

ג.

מבין המילים המוגדרות המילה היוצאת דופן מבחינת משמעות הצורה הסופי המודגש היא מופלגות, ומשמעות הצורה הסופי במילה זו היא הפסטה / שם עצם מופשט. המשמעות המשותפת לצורכים הסופיים המודגשים במילים האחרות היא ריבוי / ריבוי נקבה / רבות.

ד.

- (1) למשרד החינוך יש יותר מ-43 אלף עוקבים באינסטגרם.
- (2) מחאת העוקבים הצליחה, והאומן הסיר את הידיעה השקרית.

ה. שם עצם

ה.

- (1) מתקשרים
 - (2) מתקשרים – שורש: ק-ש-ר, הבניין: התפעל
- מתקשרים – שורש: ת-ק-ש-ר, הבניין: פעל

שאלה 10

א.

- (1) הטיות השיבה – הפעיל, קל; הימנעות משיתוף – נפעל, פעיל
- (2) דעה נפוצה – נפעל; אתר יעדדי

ב.

- (1) אחות ההמלצות בכתיבת סקירה היא ארגון המידע בתוך טבלה.
- (2) א-ר-ג-ן, פעיל.

ג.

צריכה – קטילה; אמינה – קטיל.

פתרון בחינות הברגרות מערכת הצורות עברית במחשבה תחילה

שאלה 6

א.

- להשתעשע – ש-ע-ש-ע, התפעל
 מעוררים – ע-ר-ר-ר, פעיל
 מומצאות – מ-צ-א, הופעל
 מוצאות – מ-צ-א, הופעל
 להקשות – ק-ש-ה, הפעיל
 מביעים – ב-ב-ע, הפעיל

ב.

פעלים בבניין קל	פעלים בבניין נפעל
מתונים	מיוזמים
נטים	ייראה
בחרו	נלספות

שאלה 7

א.

- פועל – שורש: צ-פ-ח, הבניין: פעל, הזמן: עבר, הנוף: נוכח.
 צ'ית – שם עצם – הבסיס: ציפה, הצורה הסופי: ית, משמעות הצורה הסופי: הקטנה.

ב.

שם המופעל	הבניין	מילה מאותו השורש ובאותה המשמעות
לצפות	קל	מצפה
לצפות	פעל	ציפיה

ג. הצפה, מצוף

ד.

נקראים – קוראים; מוכיחים – מוכחים; נדון – דן

שאלה 8

א.

- (1) הורה, אופה
- (2) קוטל

ב.

- (1) תפסה
- (2) אות שורש
- (3) מוספית / תחילית

ג.

שורש ומשקל	בסיס וצורת סופי
תגובה – ג-ו-ב	תגוב
רשומה – ר-ש-ם	תובות

ד.

- (1) שידורית – הלחם בסיסים
- (2) הסכה – שורש: ס-כ-ת, המשקל: הקטל.

פתרון בחינות הבגרות מערכת הצורות עברית במחשבה תחילה

שאלה 14

- א. (1) מְבַיְאָה – להביא; נְתוּן – לתת; מְבַטְּאִים – לבטא
(2) נְתוּן – שם עצם; מְבַטְּאִים – פועל; מוּדַע – שם תואר
- ב. (1) השם; מנבת – המשקל; מְקַטְּלָת
(2) שני השמות; מקפיא, מדיח – המשקל המשותף; מְקַטְּלָת
- ג. מהות
- ד. החטאה, בריאה, המצאה

שאלה 15

- א. (1) מנעד; (2) הלחם בסיסים
- ב. (1) מועדון; (2) אוסף של דברים
- ג. תקינות: משמעות הצורן שם עצם מופשט / הפשטה
פוליטית: משמעות הצורן נקבה
תקינות: משמעות הצורן ריבוי נקבה
- ד. (1)

בסיס עברי וצורן עברי	בסיס עברי וצורן לעזי
פְּרִסְמוּאִי	תְּכַוֵּינִסְט
מְשַׁפֵּט	פְּרִיזְשָׂאִי

- (2) הבסיס של המילה תנייכי הוא נוטריקון / ראשי תיבות.
- ה. (1) תחזוקאי; (2) בסיס וצורן סופי
(3) משום שלשורש של המילה "שרת" יש משמעות נלווית (קוונטציה) שלילית.

פתרון בחינות הבגרות מערכת הצורות עברית במחשבה תחילה

שאלה 11

המילה	השורש	הבניין
קְרוּיָה	ק-ר-א	קל (פעל)
נִעְדָה	נ-ע-ד	נפעל
אִשְׁעָה	א-ש-ע	הפעל
הוֹכַחָה	ה-כ-ח	הפעל
לְתַבֵּעַ	ת-ב-ע	הפעל
מִתְקַבְּמִים	ק-ב-מ	הפעל
לְעִנְיָנִים	ע-נ-י	הפעל

- ב. (1) אפליה, להפלות, מופלה
(2) פ-ל-ל/ח

שאלה 12

- א. (1) הובילה – מ-ר-ב-ל; פָּלוּי – ב-ל-מ/ח; פָּלְאוּ – ב-ל-מ/ח; פָּלְקָה – ב-ל-ל
(2) הפועל: הובילה – הבניין: הפועל; ייבול – הבניין: קל (פעל)

- ב. המילה תְּקַנְיָנוּ (1) גוררה מן השורש ק-נ-י/ח ונטשה בבניין קל (פעל) ובגוף נוכחתי
• המילה תְּקַנְיָנוּ (2) נוצרה בדרך של בסיס וצורן סופי, מן הבסיס תמן ומן הצורן הסופי י, שמשמעותו שם תואר.

ג.

המילה יָשִׁיר בַּתְּפִיד שֵׁם תוֹאֵר	המילה יָשִׁיר בַּתְּפִיד פועל
השורש: י-ש-ר, המשקל: קטיל	השורש: ש-י-ר, הבניין: קל (פעל)

שאלה 13

- א. זוג 1: המרה, הבדל – הבניין המשותף: הפעיל
זוג 2: קידום, קבלה – הבניין המשותף: פעל
- ב. (1) + (2) – עָסַק – עָסַק בבניין שונה

הפעיל	הפעל
הסיק – הטק	נָשְׂנָה – השגות
פיעל: צוּחַ – צוּחָה	

ג.

משקל קטלון	משקל קטלון
פְּמוֹנִים	עֲקוּנוֹת
פְּמוֹנִים	עֲקוּנוֹת

- ד. המנוחה הַשְׁיִירָה / הַשְׁיִירָה מבט אל המצלמה והודיעה על תחילת התוכנית.
• הניכח תנועת העוטר הוֹדִיעָרִי / הוֹדִיעָרִי שטח נקי בסיום הפעולה.

פתרון בחינות הבגרות מערכת הצורות עברית במחשבה תחילה

שאלה 19

א.

בימינו רווחת (פועל) התפיסה ש"העולם שייך לצעירים". לכן מאמץ של מבוגרים (שם עצם) להוראות צעירים הוא תופעה נפוצה (שם תואר).

אולם למעשה זהו מאמץ מיותר (שם תואר) כי מראה מבוגר אינו בהכרח מראה מנונה (שם תואר).

ב.

(1) חלק הדיבור: שם עצם – השורש: על-ל-ה

(2) חלק הדיבור: פועל

(3) השורש: מע-ל-ל – הבניין: קל

ג.

(1) עליונות – דרך התמורה: בסיס וצורן סופי

(2) מעֵלָה – חלק הדיבור: שם תואר

ד.

דְרִישָׁה – המשקל: קְטִילָה; גְּמִישָׁה – המשקל: קְטִיל

שאלה 20

א.

(1) עֲדָפְנִי – הלחם בסיסים; עֲקָרְנִי – שורש ומשקל; מְלוֹנִי – בסיס וצורן סופי

(2) הַבְּסִיס (טכנולוגיה) הוא מילה השואלה מלעז

ב.

גְּבִיתִי – שם הפועל: לגבות; גְּבִהְתִּי – שם הפועל: לגבוה

בעל מקצוע במשקל קָטֵל מן השורש של הפועל גְּבִיתִי: גבאי

שם פעולה בבניין הפעיל מן השורש של הפועל גְּבִהְתִּי: הגבהה

ג.

– השורש: ג-ב-ה; – המשקל: מְקַטֵּל; – משמעות המשקל: כלים ומכשירים

ד.

(1) הוֹרָה, אוֹפֶה; (2) המשקל המשותף: קוֹטֵל / בינוני פועל

ה.

דרך התצורה המשותפת: בסיס וצורן סופי

פתרון בחינות הבגרות מערכת הצורות עברית במחשבה תחילה

שאלה 16

א.

הפועל	השורש	הבניין
הקל	ק-ל-ל	קל
השגו	נ-ש-ג	הפעל
מודע	י-ד-ע	הפעל
לְהַפִּיק	פ-ו-ק	הפעל
הַצְמָצֵם	צ-מ-צ-ם	התפעל
נְעִשָׂה	ע-ש-ח/ה	נפעל
מְצוּיִים	מ-צ-א	קל

ב.

(1) התנכר; (2) עשוי; (3) דעי; (4) נבון

שאלה 17

א. הצלה – נ-צ-ל; שיחה – ש-י-ח; הישנות – ש-י-ה

ב.

נְהוּתוֹת – אינה שם פעולה

המילה: הודקות – הבניין: התפעל – המשקל: התקטלות

המילה: הישנות – הבניין: נפעל – המשקל: היקטלות

ג. המילים: שיחה, פנייה – המשקל: קְטִילָה

ד. ביטאון

ה.

מְנַחֵם – השורש: נ-ח-מ/ה – הבניין: הופעל

מְנַחֵת – השורש: נ-ח-ח – הבניין: הופעל

שאלה 18

א + ב + ג

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי
השתייכות	תשובו – אוספים
תמחון	תפאור – בעל מקצוע
התניה	עדיפות – שם עצם מופשט
הוואי	

ד.

קריאת המאמרים עוררה את מְחַשְׁבֵּנִי. – שייכות / כינוי קניין

• הדיון על המאמר דרש מן המשתתפים מאמץ מְחַשְׁבֵּנִי. – שם תואר

פתרון בחינות הבגרות מערכת הצורות עברית במחשבה תחילה

שאלה 24

- א. הפועל היוצא דופן: הָדַר – תפקידה של האות ה"א: אות שורשית
 הפועל: הָאָר – השרש: א-ר-ר; הפועל: הָשַׁג – השרש: ש-ג-ג
 (2) ציווי
 (3) אפשרות 1: הזמן (הדרך): עבר – תגוף: נסתרים; אפשרות 2: הזמן (הדרך): ציווי – תגוף: נוכחים
 (4) תרדעה

- ב. (1) שְׁלֵמֹתַי – פרפקציוניזם; שְׁלֵמֹתַי – פרפקציוניזם
 (2) במילה "שְׁלֵמֹתַי" הצורך הסופי הַאֵין שמשמעותו בעל תכונה. המילה מתאימה לבטא את בעל התכונה, הפרפקציוניזם.
 במילה "שְׁלֵמֹתַי" הצורך הסופי ות מבטא מושג מופשט. המילה מתאימה לבטא את התכונה "פרפקציוניזם".

שאלה 25

- א. (1) שם התואר: מוגזמות / מושלמת – הבניין: הופעל; שם התואר: מצופה / מיוחלת – הבניין: פועל
 (2) משמעות הבניין: סביל
- ב. (1) שם התואר: גבוהות – המשקל: קטול; שם התואר: בראה – המשקל: קטיל
 (2) מציאותיות – צורך 1: מֶ (משמעות: שם תואר); צורך 2: ות (משמעות: ריבוי נקבה)

- ג. תוצאה – השרש: י-צ-א – חלק הדיבור: שם עצם
 צמיה – השרש: צ-פ-ה – חלק הדיבור: שם תואר
 ד. מצפה

פתרון בחינות הבגרות מערכת הצורות עברית במחשבה תחילה

שאלה 21

הפועל	השרש	הבניין
מְנַחֵם	נ-ח-ח	פועל
מְנַלֵּם	נ-ל-ל	פועל
מְנַחֵם	נ-ח-ח	פועל
מְנַחֵם	נ-ח-ח	פועל
מְנַחֵם	נ-ח-ח	פועל
מְנַחֵם	נ-ח-ח	פועל
מְנַחֵם	נ-ח-ח	פועל
מְנַחֵם	נ-ח-ח	פועל

- א. להודמות – דמוי; לעלות – התעלות; להתרומם – הרמה; להוציא – יציאה
- ב. הפועל: לגשת – השרש: ג-ש-ש; הפועל: יכול – השרש: י-כ-ל; הפועל: תצוץ – השרש: צ-ו-ץ

שאלה 22

- א. להודמות – דמוי; לעלות – התעלות; להתרומם – הרמה; להוציא – יציאה
- ב. לקל, תכלה (של התיק), גליון, הקלה, סאבלה
 (1) כ-ג-ל; (2) להכיל
- ג. (1) השרש: ד-ב-ק – הגוף: מדברים – הזמן: עתיד – הבניין: קל/פעל → דבקים
 (2) שורש, בניין, זמן, גוף

שאלה 23

- א. שם הפעולה: הָגִידָה – הבניין של הפועל: פיעל
 שם הפעולה: פְּבוּשׁ – הבניין של הפועל: קל
- ב. (1) מְנוּצֵה, תְּנוּעָה, הַמְנוּעָה, הַמְנוּעָה – השרש המשותף: נ-ו-ע
 (2) משפט 2. השרש של המילה "מניעה" במשפט 1: מ-נ-ע
- ג. (1) מְרַפָּאָה בעיסוק, מְנוּחַת הַרִים, מְתַכַּנְתָּהּ, מְשׁוֹרְרָה
 (2) המשקל: מְקַטֵּל; (3) המשמעות המשותפת: בעלי מקצוע
 (4) אי אפשר לצרף את השם תזונאית לרשימה, משום שהמילים ברשימה נוצרו בדרך של שורש ומשקל, ואילו השם "תזונאית" נוצר בדרך של בסיס וצורת סופי.

הסירו את המוספיות ומצאו את השורש

נשארו 4 אותיות

אם האות השנייה ו אינה נשמעת ושתים מוכפלות << מעתיקים רק 3 אותיות ראשונות

כּוּן (כו"ן)
קוּמם (קו"ם)
מרוּמם (רו"ם)
התרוּפּף (רו"ף)
התכוּן (כו"ן)
עוּרר (עו"ר)
התרוּפּץ (רו"ץ)

זה השורש!

שִׁכַּפּל (שכפ"ל)
שִׁעֲשַׁע (שעש"ע)
תִּקְשַׁר (תקש"ר)
עֲרַבּ (ערב"ב)
סִחַרר (סחר"ר)
הִתְבַּבַּז (בזב"ז)
הִשְׁתַּחֲוּה (שחו"ה)
מִתְאַפֵּשׁ (אפש"ר)

התפעל, הסת, השת, הזד, הצט

נשארו 3 אותיות

זה השורש!

פִּעַץ: חִפֵּץ יִכַּל, קָטַן, לוֹט, גָּבַהּ, גָּבַהּ, קָרָא, גָּלָה

נִפְעַל: נִהְנֶה, נִבְרָא, נִוֶסֵד, נִוֶכַח, נִכּוֹן, נִסּוֹג, נִזּוֹן, נִעוֹר

הִפְעִיל: הִפְקִיד הִאָכִיל, הִוְצִיא, הִישִׁיר, מִינִיקָה, הוֹדָה, הִגְבִּיהַ, הִחֲטִיא, הִרְאָה, הוֹרָה

הִפְעִל: הִפְקִד, הִאָרָה, הִחְבָּא הִעֲמֵד, הוֹרֵד הוֹכֵחַ הוֹצֵא

פִּעַל: בָּרַה, מָלָא, גָּלָה

פִּעַל: כָּבַד, טָהַר, מָלָא, צָוָה, הִתְפַּעֵל: הִתְחַלָּה, הִתְעוֹר, הִתְגַּלָּה

נשארו 2 אותיות

אם יש דגש באות לתחילת השורש השנייה נוסף נ'!

נִגַּשׁ (נג"ש)
נִשָּׂא (נט"א)
הִפִּיל (נפ"ל)
מְשִׁיב (נש"ב)
מְשִׁיג (נש"ג)
הִכָּה (נכ"ה)
הִנִּישׁ (נג"ש)
הִכָּה (נכ"ה)
הִנִּיד (נג"ד)

נוסיף ו' באמצע השורש

כּוּן (כו"ן)
קָם (קו"ם)
הָרִים (רו"ם)
הִשִּׁיב (שו"ב)
שָׁר (שי"ר)
מָת (מו"ת)
שָׁב (שו"ב)
חָשׁ (חו"ש)

לבניין פעל צורת הווה סבילה: קטול
שמור, עצוב, חבוי, מצוי

צורות בינוני

פִּעַל - קוּטַל סוּפַר, קָטוּל שָׁבַר, קָטַל רָעַב

נִפְעַל - נִקְטַל נִפְלָא, נִבּוּן

הִפְעִיל - מִקְטִיל מְנַהֵיג, מוֹרָה

הִפְעִל - מִקְטַל מְשַׁלֵּם

פִּעַל - מִקְטַל מְאֵלֵף

פִּעַל - מִקְטַל מְבַגֵּר

הִתְפַּעֵל - מִתְקַטַּל מִתְאַנְרֵף

חלקי דיבר

שם עצם - יידוע ושייכות

פועל - פג"ז = פועל גוף זמן

תואר - מתאים לשם העצם במין, במספר ובידוע. (יותר/ פחות)

שמות פעולה

קָטִילָה, קָטְלָה שֵׁם פעולה של בניין פִּעַל. הקְטִילֹת, נִקְטְלוֹת שֵׁם פעולה בניין נִפְעַל. בְּנִין הִפְעִיל - הִקְטִילָה, אִקְטִילָה וְהִקְטִיל. קָטוּל קָטְלָה בניין פִּעַל. הִתְקַטְלוֹת - הִתְפַּעֵל.

אותיות וכל"ב

ו החיבור בד"כ בשווא ו לפני שווא או בומ"פ ו ומאתיים ושלושה

כל"ב בד"כ בשווא כָּ לָ ב לפני שווא בחיריק לשלושה, כְּשלושה

דרכי תצורה של שם העצם

שורש ומשקל	בסיס וצורן	הלחם בסיסים	נוטריקון	שאיילה
מברג	כפית	אמרגן	או"ם	סבבה
שורש: בר"ג	בסיס: כף	חידק	סכו"ם	בנק
משקל: מקטל	צורן סופי: אית	מדחוב	סטי"ל	בלון
משמעות: חפץ	משמעות: הקטנה	מצפור	דו"ח	אחלה
		רִכְבָּל	של"ח	בי

✓ **הבסיס לעולם לא יהיה פועל בעבר**

✓ **אין צורן ת' או ה'**

✓ **לפני ניתוח המילה נעבור לצורן גזירה**

משמעות המשקל/ צורן גזירה:
מקצוע, מקום, כלי, הקטנה, שפה, כלי תחבורה, כתב עת, ש"ע מופשט, אוסף, דבר מאכל, פריט לבוש, מחלה, תכונה, תואר, מוצא שפה, סדר, יסוד, שם פעולה, עונה, צבע ועוד

זכר	נקבה
אלף 3-10 סיומת ת'	מאה
יום (תאריך)	שנה
פי	סתמי
צומת חצי	כיכר מחבת שישית
שליש רבע	קלפי
בנסמך מיודע 3 - 10	בנסמך מיודע חִטּוּף
סיומת ת': שלושת	שלוש
ארבעת..	שבע

שלמים	מרובעים	נל"א	נל"י/ה	חפ"ן
<p>פעיל פְּעֵל(קל) סביל נִפְעַל(חד"ק)</p> <p>הפְּעִיל הִפְעֵל</p> <p>הִפְעֵל פָּעַל</p> <p>התְּפַעֵל</p> <p>דגושים/כבדים לבניין פעל 4 צורות בהווה: קוּטַל, קָטַל, קִטַּל (סביל) קטל, קטל</p>	<p>ארבע אותיות שורש רק בבניינים הדגושים: פָּעַל, פִּעַל והתְּפַעֵל</p> <p>שָׁכַפְל, סָחָר, הִתְפַּזַּז</p>	<p>(נמצאת) נחה ל' הפועל א' קר"א, סמ"א, מצ"א, חב"א, נש"א קפ"א, כל"א, בט"א, שנ"א, רפ"א, בר"א, מר"א, מח"א(כף), חט"א, מל"א, צמ"א, נב"א, דכ"א, יור"א, קנ"א, טמא, פלא</p> <p>אנלוגיה לגזרת נל"י/ה במשקלים: קטול (בינוני פעל): קָטַל, מְצוּי קטול (שם פעולה פיעל): חָטוּי קטלו (מקצוע): קָרַן</p>	<p>(נמצאת) נחה ל' הפועל י/ה' גל"י/ה, בנ"י/ה, חל"י/ה, פר"י/ה, מח"י/ה (התנגד) גְּלָה - בניין פיעל</p> <p>שם הפועל בגזרת נל"י/ה מסתיים ב אות: לקנות בשורשי ג"ן כת"ם ל' הפועל אינה נחה ולכן השורשים אינם נל"י/ה: גב"ה, נג"ה, כמ"ה, תמ"ה, מהמ"ה</p> <p>אנלוגיה לגזרת נל"א במשקלים: הקטלה (שם פעולה הפעיל): הִרְצָאָה קטל (מקצוע): בָּנְאֵי וכן שְׁגִיאַה, תַּחְלוּאָה</p>	<p>חסרה פ' הפועל נ' נפ"ל, נס"ע, נג"ש, נב"ט, נט"ע נפול < יפול נצל < ניצל נכיר < הכיר נגש < הגש</p> <p>בעתיד פִּעַל, בִּנְפָעַל בהִפְעֵיל ובהִפְעֵל פ' הפועל נופלת ובמקומה דגש</p>

נפ"י/ו	נע"ו/י	גרוניות: אהחע"ר	שמות פעולה														
<p>(נמצאת) נחה פ' הפועל י/ו בעתיד פִּעַל אית"נ + י נפ"על נפ"עיל הפ"עיל הפ"על</p> <p>פעלי נמ"ל ש"ט בהפעיל הי היניק יניק, ימן, ילל, ישר יט"ב</p>	<p>נע"ו/י ע' הפועל י/ו</p> <table border="1"> <tr> <td>פְּעֵל(קל)</td> <td>קָם, מָת, טָב</td> </tr> <tr> <td>נִפְעַל</td> <td>נָכוֹן בעתיד יבון</td> </tr> <tr> <td>הִפְעִיל</td> <td>הִקִּים</td> </tr> <tr> <td>הִפְעֵל</td> <td>הִוָּקַם</td> </tr> <tr> <td>פָּעַל</td> <td>קוּמָם (פּוֹלַל)</td> </tr> <tr> <td>פִּעַל</td> <td>קוּמָם (פּוֹלַל)</td> </tr> <tr> <td>הִתְפַּעֵל</td> <td>הִתְקוּמָם(הִתְפּוֹלַל)</td> </tr> </table>	פְּעֵל(קל)	קָם, מָת, טָב	נִפְעַל	נָכוֹן בעתיד יבון	הִפְעִיל	הִקִּים	הִפְעֵל	הִוָּקַם	פָּעַל	קוּמָם (פּוֹלַל)	פִּעַל	קוּמָם (פּוֹלַל)	הִתְפַּעֵל	הִתְקוּמָם(הִתְפּוֹלַל)	<p>1. חטפים א, א וָ 2. הנמכת תנועה מתקלחת, שפעת, החליט, הקָמַד, נָאָסַף, מְקַמְּשֵׁקִי מקומות 3. תשלום דגש באות שלפני הגרונית בבניין נפעל: תמיד חד"ק < צ"ק י' חפ"ז בדגושים: א ר - ס < ס, ס < ס, ס < פ פָּרַשׁ < פָּרַשׁ ה ע - רק ס < ס גָּהַץ < גָּהַץ ח - אין תשלום דגש</p>	<p>קטילה, קטלה שם פעולה של בניין פִּעַל. הקטלות, נקטלות שם פעולה בניין נִפְעַל. בנין הפעיל- הקטלה, אקטלה והקטל. קטול קטלה בניין פִּעַל. התקטלות - התפעל.</p> <p>אפשר לשיר במנגינת מפי א-ל יבורך כל ישראל</p>
פְּעֵל(קל)	קָם, מָת, טָב																
נִפְעַל	נָכוֹן בעתיד יבון																
הִפְעִיל	הִקִּים																
הִפְעֵל	הִוָּקַם																
פָּעַל	קוּמָם (פּוֹלַל)																
פִּעַל	קוּמָם (פּוֹלַל)																
הִתְפַּעֵל	הִתְקוּמָם(הִתְפּוֹלַל)																

שם המספר	זכר	נקבה	שם המספר	זכר	נקבה
בנסמך מיודע 3 -	בנסמך מיודע 3 -	בנסמך מיודע 3 -	בנסמך מיודע 3 -	בנסמך מיודע 3 -	בנסמך מיודע 3 -
10 סיומת ת' (שלושת ארבעת..)	10 סיומת ת' (שלושת ארבעת..)	10 סיומת ת' (שלושת ארבעת..)	10 סיומת ת' (שלושת ארבעת..)	10 סיומת ת' (שלושת ארבעת..)	10 סיומת ת' (שלושת ארבעת..)
אלף 3 - 10 סיומת ת' יום (תאריך)	אלף 3 - 10 סיומת ת' יום (תאריך)	אלף 3 - 10 סיומת ת' יום (תאריך)	אלף 3 - 10 סיומת ת' יום (תאריך)	אלף 3 - 10 סיומת ת' יום (תאריך)	אלף 3 - 10 סיומת ת' יום (תאריך)
פי	פי	פי	פי	פי	פי
כומר, מחבת, חמישית, קלפי	כומר, מחבת, חמישית, קלפי	כומר, מחבת, חמישית, קלפי	כומר, מחבת, חמישית, קלפי	כומר, מחבת, חמישית, קלפי	כומר, מחבת, חמישית, קלפי

עברית במחשבה תחילה מיקוד תשפ"ה 2025

דרכי תצורה של שם העצם

שורש משקל	בסיס צורן סופי	הלחם בסיסים	נטריקון	שאיילה
מברג	כפית	אמרן	או"ם	סבבה
שורש: בר"ג	בסיס: כף	חידק	סכו"ם	בנק
משקל: מקטל	צורן סופי:	מדחן	סטו"ל	בלון
משמעות: חפץ	אית	מצפור	דו"ח	אחלה
	משמעות:	רַבְבָּל	של"ח	בי
	הקטנה			

✓ **הבסיס לעולם לא יהיה פועל בעבר**
✓ **לפני ניתוח המילה נעבור לצורן גזירה**

משמעות המשקל/ צורן גזירה: מקצוע, מקום, כלי, הקטנה, שפה, כלי תחבורה, כתב עת, ש"ע מופשט, אוסף, דבר מאכל, פריט לבוש, מחלה, תכונה, תואר, מוצא, סדר, יסוד, שם פעולה, עונה, צבע ועוד